

Milliardbedriften Kavli eies av en allmenntilgitt stiftelse:

Motiverende eierskap

Godt salg av tubeost og Q-melk gir millioner til veldedige formål verden over.

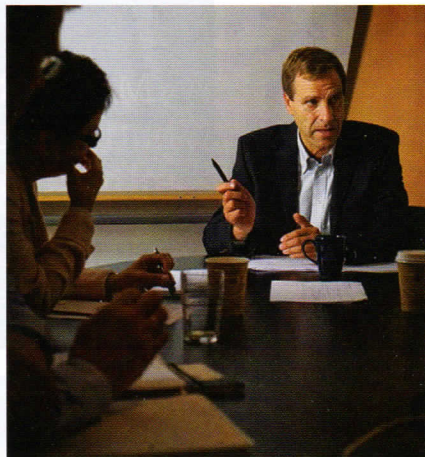
Olav Kavli startet selskapet Kavli for 120 år siden, og før hans sønn Knut gikk bort ble eierskapet og verdiene i konsernet overført til den allmenntilgitt stiftelsen Kavlifondet. Fondet delte i fjor ut 25 millioner kroner – av et resultat før skatt på 148 millioner i Kavli-konsernet – til allmenntilgitt formål. Siden oppstarten i 1962 har fondet delt ut 225 millioner kroner til ulike gode formål. De årlige utdelingene har økt sterkt de senere årene, og på sikt er målet å dele ut 50 millioner årlig. Som eier av et internasjonalt selskap har styret i stiftelsen også ansvaret for utøvelsen av eierskapet i konsernet og forvaltningen av finansielle midler, men hovedformålet er altså utdeling av midler til allmenntilgitt formål.

– Tidligere gikk pengene hovedsakelig til kultur. I dag allokterer vi cirka 50 prosent av bidragene til humanitære formål, 30 prosent til forskning og 20 prosent til kultur. Men siden totalbeløpet har vokst, gir vi i absolutte termer mer til kultur i dag enn vi gjorde tidligere, forteller styreleder i Kavlifondet, Reidar Lorentzen.

Samtidig bygger Kavlifondet i dag opp en kapitalbase for å skape mer forutsigbarhet i utdelingene samt å kunne tilføre konsernet kapital om det skulle bli nødvendig.

Jobber proaktivt

Blant Kavlifondets humanitære prosjekter er arbeidet for å forebygge komplikasjoner og død i forbindelse med svangerskap og fødsler i Niger vest i Afrika. På samme kontinent gis det store midler også blant annet til skole og utdanning i land som Malawi og Burkina Faso. Samarbeidet med Frelsesarmeen har vært tett både i Norge og utlandet. Kavlifondet gir en betydelig støtte til både ME- og demensforskningen. Innen kulturområdet har særlig musikk vært hovedsatsingsområdet med bl.a. støtte til en rekke musikkfestivaler.

BERIKENDE: – Selv har jeg vanskelig for å se at et eierskap som beriker samfunnet ikke er like motiverende som et eierskap som beriker personlige eiere, sier Reidar Lorentzen, styreleder i Kavlifondet.

FOTO: MAIKENWOLD EIDE/DET TREDJE ØYET OG NTB SCANPIX

Mens Kavlifondet tidligere var søknadsorientert, og mottok opp mot 700 søknader årlig, jobber styret i dag mer proaktivt for å finne egnede prosjekter. – Med 700 søkere ble det nødvendigvis mange avslag som skulle begrunnes, noe som i seg selv var tidkrevende, samtidig som det ikke alltid var de beste som søkte. Vi tar naturligvis fortsatt imot henvendelser, men jobber nå hovedsakelig proaktivt, sier Lorentzen.

Inspirasjonskilde

– *Hvilke styrker og svakheter opplever du ved eierskapsmodellen?*

– Flere mener at det er de kapitalistiske kreftene en ordinær eier gjerne styres av som gir et godt eierskap. Selv har jeg vanskelig for å se at et eierskap som beriker samfunnet ikke er like motiverende som et eierskap som beriker personlige eiere. En avgjørende forutsetning for gode resultater er en kvalifisert og motivert ledelse, og det føler jeg i høyeste grad at vi har. En utfordring er naturligvis at våre vedtekter forutsetter at styret velger seg selv, sier Lorentzen. – Vi har i dag en meget positiv resultatutvik-

ling i Kavli-konsernet, og det bør i seg selv være et tankekors for de som stiller seg skeptiske til den eiermodellen vi har, legger han til.

– *Et av hovedmålene for den allmenntilgitt virksomheten er at stiftelsens "innsats og eiermodell kan inspirere andre og gi smitteeffekter". Hvordan lykkes dere med dette?*

– Jeg tror vi lykkes godt, både internt i organisasjonen og forhåpentligvis også eksternt. Det vi kaller "verdiskaping for gode formål" er helt sentralt i vår bedriftskultur. Eksternt har for eksempel Olav Thon uttalt at hans ennå ikke aktiverte stiftelse er inspirert av Kavlifondet, og vi mottar også henvendelser fra flere andre som er interessert i hvordan vi er organisert.

– *Hva gir det deg personlig å jobbe med Kavli og Kavlifondet, sammenlignet med hva det ville ha gitt deg å jobbe i en ordinær bedrift?*

– Det er en veldig stor inspirasjon, og gir meg mer og mer. "Bare å tjene penger" blir for endimensjonalt. Jeg ser det som et privilegium å ha fått være med på denne reisen i 20 år. ■